

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tat-3 ta' Ottubru, 2008

Citazzjoni Numru. 383/2007

A

-VS-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fit-3 ta' Ottubru, 2007 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett u bil-ġurament ikkonferma:

Dikjarazzjoni dwar l-oġġett tal-kawża

1. Illi l-kontendenti żżewġu fl-14 ta' Mejju, 2000 (Dok. A) fil-Kappella tal-Kulleġġ ta' San Alwiġi, Birkirkara, minn liema żwieġ ma twildux tfal;

2. Illi l-kontendenti ilhom separati legalment mit-30 ta' Novembru, 2005, permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni fl-atti tan-Nutar Dr. Marco Farrugia;

3. Illi l-kunsens tal-partijiet, jew min minnhom, għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

4. Illi l-kunsens tal-partijiet, jew min minnhom, għal dan iż-żwieġ inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Raġuni tat-Talba

5. Illi għalhekk l-imsemmi żwieġ huwa null skond it-termini ta' l-Artiklu 19 (1) (d) u/jew 19 (1) (f).

Talba

Għaldaqstant l-esponenti jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti sabiex għar-raġunijiet fuq imsemmija prevja kull dikjarazzjoni li hija meħtieġa skond il-liġi:-

Tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ ikkuntrattat bejn l-esponent u l-konvenuta huwa null u bla effett.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta, ippreżentata fit-22 ta' Frar, 2008, li permezz tagħha esponiet bir-rispett u ħalfet:

1. Illi hija taqbel li hemm lok għad-dikjarazzjoni tan-nullita' taż-żwieġ kontrattat bejnha u bejn ir-rikorrent.

L-esponenti tgħid illi r-raġunijiet miġjuba għal dan fit-tielet u fir-raba' paragrafi tad-dikjarazzjoni fir-rikors promotur huma imputabbli lill-istess rikorrent.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits tal-partijiet u ta' familjari oħra.

Rat il-verbal tas-seduta tas-27 ta' Ġunju, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fis-sena 2000 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta taqbel li ż-żwieġ ikun annullat għal raġunijiet imputabbli lill-attur; iżda kif dejjem irriternew il-Qrati Maltin: *“F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kapriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju.”* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomaliya serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

“Irid mill-ewwel jiġi senjالات prinsipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni contenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskcludiet iż-żwieġ innifsu jew eskcludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-eskluzjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali

kapaci'ta' intelletwali, proprju l-att pozittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. ”

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: *“B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaci'ta' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.”* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaci'ta' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Il-Qorti tħoss li t-talba attriċi għandha tiġi akkolta għaliex jidher ċar għaliha li kien hemm fis-sens spjegat minn dawn is-sentenzi, l-inkapaci'ta' fiżika jew kostituzzjonali da parti tal-partijiet biex jirrifletti sew il-pass li kienu ser jagħmlu. L-attur sfortunatament kien ġie abbużat minn membru tal-familja tiegħu (mhux dik immedjata), u dan seta' kien ta' diffikolta' għalih anke jekk kien qal lill-konvenuta b'dan kollu a dirittura qabel ma qal lill-ġenituri tiegħu. Apparti minn dan imbagħad jirriżulta li l-konvenuta kienet baqgħet ittawwal fir-rigward tal-maternita' tagħha. Hawnhekk il-Qorti tirreferi għall-kawża deċiża mill-Prim Awla tal-Qorti Ċivili fl-ismijiet Anna Galea vs John Walsh, deċiża fit-30 ta' Mejju, 1995, fejn il-Qorti (dakinhar preseduta mill-Onor. Imħallef, illum Prim Imħallef, Vincent

Kopja Informali ta' Sentenza

De Gaetano), spjegat maġistralment, b'referenzi vasti anke tal-liġi kanonika, kif dan l-istat ta' fatt ikun ifisser li kien hemm esklużjoni pożittiva ta' element importanti fil-ħajja miżżewġa. Għalhekk hemm dawn il-fatturi kollha li jwasslu lill-Qorti biex tilqa' t-talba attriċi.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fl-14 ta' Mejju, 2000. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----